

نگاه
دیپلمات

وزیر خارجه قطر در گفت‌وگو با تاکر کارلسون:

حمله به ایران یعنی جنگ در منطقه

ترجمه: آریا صدیقی - محمد بن عبدالرحمان آل ثانی، وزیر خارجه قطر در گفت‌وگویی با تاکر کارلسون، روزنامه‌نگار آمریکایی درباره روابط قطر با ایران و تاثیر دشمنی آمریکا و ایران بر قطر توضیحاتی ارائه کرده است. آل ثانی نسبت به احتمال وقوع یک جنگ منطقه‌ای در صورت حمله به تاسیسات اتمی ایران هشدار داد. آل ثانی معتقد است که در نهایت یک روز اختلافات از طریق دیپلماسی حل خواهد شد.

عبدالله بن حمد

باشد. ما همیشه با ایرانی‌ها صحبت کرده‌ایم که باید با هم همکاری کنیم. باید با آژانس بین‌المللی انرژی اتمی همکاری کنیم تا استانداردها رعایت شوند. اخبار و تیتروهای مختلفی وجود دارند که می‌گویند که ایران نزدیک به ساخت سلاح هسته‌ای است. براساس تجربه ما در روابطمان با ایران ما چنین چیزی شنیده‌ایم و ندیده‌ایم. حتی روابط ما با رهبر عالی ایران چنین چیزی را نشان نداده است. او خیلی شفاف گفته است که فتوایی مبنی بر حرام بودن ساخت سلاح هسته‌ای صادر کرده است و ایران هرگز به سمت ساخت سلاح هسته‌ای نخواهد رفت. این مسئله در ایران یک مسئله اخلاقی نیز هست. بنابراین من امیدوارم بتوانیم به راه‌حلی دیپلماتیک برسیم که براساس آن راه‌راه برای منطقه به همراه داشته باشد؛ تحریم‌ها برداشته شوند و برنامه‌های هسته‌ای صلح‌آمیز باشند. این مسئله راه و توسعه را در منطقه سرعت می‌بخشد.

در حال حاضر فشار زیادی بر کاخ سفید و کنگره آمریکا وارد می‌شود که در حمله هوایی به تاسیسات هسته‌ای ایران مشارکت کند و با اجازه انجام آن را بدهد. این فشارها خیلی جدی است. این تاسیسات خیلی به قطر نزدیک هستند. عواقب چنین حمله‌ای چه خواهد بود؟ این حمله روی کاغذ نیست و ممکن است خیلی زود رخ بدهد؟

من فکر می‌کنم که چنین حمله‌ای سرآغاز جنگی خواهد بود که همه منطقه را در بر خواهد گرفت. آیا ما از هر کشوری انتظار داریم که مورد حمله قرار بگیرد و بعد ساکت بماند و دست به هیچ کاری نزند؟ مسلماً ایرانی‌ها واکنش نشان خواهند داد. این واکنش و اقدام تلافی‌جویانه در کجا انجام خواهد شد؟ آیا قرار است که این واکنش در هزاران کیلومتر دورتر انجام شود؟ مسلماً این واکنش‌ها در منطقه انجام خواهد شد؟ و همه کشورهای منطقه درباره این مسئله نگرانی دارند چراکه در مرحله نخست به امنیت ما آسیب می‌زند اما در مرحله بعد به امنیت آمریکا نیز آسیب می‌زند. آمریکایی‌ها در منطقه منافع زیادی دارند. چه پایگاه‌های نظامی آمریکا در منطقه باشد، چه تاسیسات انرژی آمریکا در منطقه باشد، چه منافع اقتصادی باشد و چه نهادهای آموزشی باشد. بنابراین همه این منافع در صورتی که خدای نکرده اتفاق بیفتد، در خطر خواهد بود. قطر به‌هیچ‌عنوان از هیچ اقدام نظامی در منطقه حمایت نمی‌کند. قطر از آن نخواهد نشست تا زمانی که یک راه‌حل دیپلماتیک بین ایران و آمریکا ایجاد شود. این اختلاف باید به توافق ختم شود.

شما گفتید که یک تاسیسات هسته‌ای ایران درست در آن طرف آب‌های شما واقع شده و به شما خیلی نزدیک است. اگر آن تاسیسات مورد

به آنها کمک می‌کنیم و از آنها حمایت می‌کنیم. اگر آمریکا می‌خواهد ما را در گروه خاصی قرار بدهد باید بگویم که آمریکایی‌ها از هزاران کیلومتر دورتر مرا می‌بینند. آنها نمی‌دانند در این منطقه چه می‌گذرد. آنها هیچ اطلاعی از رابطه مهم، نه تنها برای قطر بلکه برای کل کشورهای حاشیه خلیج فارس، ندارند. من فکر می‌کنم که سوءتفاهم و یا عادت دیرینه‌ای وجود دارد که باعث می‌شود آمریکا فکر می‌کند باید همه مشکلات دنیا را حل کند. اینطور نیست. هر منطقه‌ای خودش باید مشکلات خودش را حل کند. هر منطقه‌ای باید مطمئن شود که امنیت و ثبات دارد. آمریکا دوست و متحد و شریک همه کشورهای حاشیه خلیج فارس است. بنابراین آمریکا از ما انتظار دارد با چشم‌اندازی پیش آنها برویم؛ چشم‌اندازی که بگوید که ما منطقه را اینطور می‌خواهیم و تمایل داریم حمایت آمریکا را از این چشم‌انداز داشته باشیم. روابط ما با آمریکا باید اینگونه باشد. اینطور نیست که من منتظر باشم که بینم مشکل رابطه ایران با آمریکا چیست و بعد روابط خود را با ایران براساس خواسته آمریکا تنظیم کنم. آمریکا منتظر است از من بشنود که من از ایران چه می‌خواهم چرا که قطر دوست آمریکا است و ایران همسایه قطر است. من فکر می‌کنم که روزی فرا خواهد رسید که همه چیز از طریق دیپلماسی حل خواهد شد. اگر من به خاطر یک مسئله خارجی، علیه همسایه‌ام موضع بگیرم، روزی که آن دو دشمن با هم روابط طبیعی داشته باشند، چه باید بکنم؟

سیاست شما و دیگر کشورهای حاشیه خلیج فارس مخالفت با دستیابی ایران به سلاح هسته‌ای است. فکر می‌کنید که ایران چقدر به دستیابی به سلاح هسته‌ای نزدیک است؟

در واقع سلاح هسته‌ای برای منطقه خوب نیست. چه ایران باشد چه کشور دیگری. اما وقتی مسئله به برنامه هسته‌ای برمی‌گردد همیشه نگرانی‌هایی وجود دارد. این نگرانی‌ها نه تنها می‌توانند نگرانی‌های نظامی باشند بلکه می‌توانند نگرانی‌های مربوط به امنیت و ملاحظات سلامتی نیز باشند. همانطور که گفتیم اگر آب آلوده شود چه باید بکنیم؟ تاسیسات هسته‌ای ایران در آن طرف سواحل قطر واقع شده‌اند. فاصله این تاسیسات تا دوحه نزدیک‌تر از فاصله‌شان تا تهران است. بنابراین این نگرانی وجود دارد که این آلودگی به کشور من منتقل شود و از کشور من به کشور دیگر منتقل شود. به همین دلیل است که کل منطقه با ریسک مواجه است و هیچ استاندارد شفاف‌ی برای مدیریت این تاسیسات هسته‌ای وجود ندارد. اینکه حق با چه کسی است مسئله‌ای است که من درباره آن قضاوتی ندارم. اما آنچه که ما تمایل داریم ببینیم این است که برنامه هسته‌ای را ببینیم که با استانداردهای بین‌المللی تطابق داشته

یکی از انتقاداتی که به قطر می‌شود این است که شما خیلی به ایران نزدیک هستید. البته شما به لحاظ جغرافیایی هم به ایران خیلی نزدیک هستید. درست است؟

بله. بسیار نزدیکیم.

چقدر نزدیک؟

حدود ۲۰۰ کیلومتر با ایران فاصله داریم. اگر سوار قایق شوید حدود ۹۰ دقیقه طول می‌کشد به سواحل ایران برسید.

روابط قطر با ایران را چطور توصیف می‌کنید؟ فکر می‌کنید چرا این روابط انتقاد می‌شود؟

ایران مشکلات زیادی با غرب دارد. ما این را می‌فهمیم. ایران با کشورهای منطقه هم مشکلاتی دارد. در نهایت باید بگویم که ایران همسایه ما است و ما مجبوریم با همه همسایه‌هایمان روابط خوبی داشته باشیم. ما در برخی زمینه‌ها منافع مشترکی داریم. مثل میادین گازی. ما در بزرگترین میدان گازی جهان با ایران شراکت داریم. دوسوم این میدان در آب‌های قطر است و یک‌سوم آن در آب‌های ایران. ما مجبوریم درباره موضوعات زیست‌محیطی نظیر آلودگی آب با ایران همکاری کنیم. ما مجبوریم با ایران در زمینه‌های امنیتی نظیر قاچاق همکاری کنیم. ما مجبوریم این روابط را با ایران داشته باشیم. اما وقتی به این مسئله از زاویه گسترده‌تری نگاه کنید می‌بینید که به نفع منطقه است که همه با ایران روابط خوبی داشته باشند. شما دیده‌اید که پیشرفت‌های بسیار زیادی در روابط کشورهای حاشیه خلیج فارس و ایران در چند سال گذشته صورت گرفته است. البته ما با ایران در برخی سیاست‌ها اختلاف نظر داشته‌ایم. ایران و قطر به مدت ۱۴ سال در سوریه علیه هم فعال بودند. در لبنان هم ما با سیاست‌های ایران مخالفیم اما وقتی به روابط دوجانبه می‌رسد، این اختلاف کنار گذاشته می‌شود. ما روابط دوجانبه را به‌عنوان روابطی براساس ضرورت بنا کرده‌ایم. ما نیاز داریم همیشه با هم رابطه داشته باشیم. درباره آن اختلافات هم صحبت می‌کنیم و سعی می‌کنیم نگرانی‌های یکدیگر را درک کنیم و سعی کنیم به تفاهم برسیم. این رویه‌ای است که ما انتظار داریم دیگر کشورهای هم در پیش بگیرند. باید ارتباط برقرار باشد. در آمریکا این انتقاد وجود دارد که ما به ایران نزدیکیم؟ انتقاد در چه موردی؟ در خصوص سیاست‌هایی که علیه آمریکا است؟ این درست نیست. سیاست‌های ما بسیار شفاف بوده است. سیاست‌های ما براساس اصول خاصی است. سیاست ما براساس نداشتن دشمن بنا شده است. ما مجبوریم با همه دوست باشیم. ما دوست داریم در منطقه‌مان صلح داشته باشیم. ما می‌خواهیم در جهان صلح برقرار باشد. اگر ما ببینیم که انسان‌های بیگانه تحت حمله هستند، فارغ از پیشینه آنها، همیشه

مخالفت‌های متحان اروپایی از آن خارج شد. او در عوض تحریم‌های یکجانبه ایالات متحده را علیه هر کشوری که نفت ایران را خریداری می‌کند، وضع کرد. تهران که دستیابی به تسلیحات هسته‌ای را رد می‌کند، ابتدا به توافق پایبند بود اما سپس تعهدات خود را کاهش داد. مقامات آمریکایی تخمین می‌زنند که اگر ایران بخواهد، اکنون چند هفته برای ساخت بمب هسته‌ای نیاز دارد. ترامپ در بازگشت به کاخ سفید گفت که سیاست «فشار حداکثری» خود بر ایران را باز می‌گرداند اما با اصرار. او از آن زمان مقامات تندرو که در اولین دوره در دولت حضور داشتند کنار گذاشته است و قول داده است که از یک نهاد سیاست خارجی که او آن را جنگ‌افروز توصیف می‌کند، دور شود. گزارش شده است که ایلان ماسک، میلیاردر نزدیک ترامپ، اندکی پس از انتخابات با سفیر ایران در سازمان ملل ملاقات کرده است تا پیامی بدهد که ترامپ خواهان آرامش و دیپلماسی است. این دیدار البته از سوی ایران تکذیب شد. ایران در مورد بازگشت به دیپلماسی محتاط بوده است. عباس عراقچی، وزیر امور خارجه ایران روز جمعه به خبرنگاری فرانسه گفت: تا زمانی که آمریکا به سیاست فشار حداکثری و تهدیدات خود ادامه دهد، وارد مذاکره مستقیم با آمریکا نخواهیم شد. عراقچی در حاشیه نشست سازمان همکاری اسلامی در حده همچنین هشدار داد که برنامه هسته‌ای ایران «از طریق عملیات نظامی قابل نابودی نیست» او گفت: «این یک فناوری است که ما به آن دست یافته‌ایم و این فناوری در مکز است و نمی‌توان آن را بمباران کرد.» عراقچی یکی از مذاکره‌کنندگان اصلی قرارداد ۲۰۱۵ بود که با میانجیگری دولت اصلاح‌طلب آن زمان انجام شد. در ایران آیت‌الله خامنه‌ای تصمیم‌نهایی را در خصوص مذاکره می‌گیرد. او خروج ترامپ از برجام در سال ۲۰۱۸ را دلیلی بر عدم اعتماد به آمریکا دانسته است. اما ایران با چالش‌هایی مواجه است که پس از انقلاب اسلامی ۱۹۷۹ که شاه طرفدار غرب را سرنگون کرد، دیده نشده است. اسرائیل به پدافند هوایی ایران آسیب زده است و همچنین دو گروه مسلح متحد ایران توسط حملات اسرائیل تضعیف شده‌اند. متحد اصلی منطقه‌ای ایران، بشار اسد، در ماه دسامبر به دست جنگجویان سنی تحت رهبری اسلام‌گرایان سرنگون شد. جوبایدن، رئیس‌جمهور سابق آمریکا از بازگشت به توافق ۲۰۱۵ حمایت کرد، اما مذاکرات بر سر میزان کاهش تحریم‌ها شکست خورد. ریتا پاریسی رئیس شورای ملی ایرانیان آمریکایی که از تعامل حمایت می‌کند، گفت: ترامپ باید شخصاً سرمایه‌گذاری کند تا تعهد خود را به دیپلماسی نشان دهد: «اگر رهبری ایران اصرار داشته باشد که منتظر هماهنگی کامل ستاره‌ها برای مذاکرات باشد، احتمال بسته شدن پنجره مذاکرات بسیار زیاد است و خطر جنگ تا حد زیادی به ضرر همه افزایش خواهد یافت.»